

Abecedně seřazená teorie k 52 verzím testu ke zkoušce z LA u Brouska ! - jsou značeny otázky 5. !!! - jsou poslední pojmy v 6.

! Báze a dimenze prostoru, souřadnice vektoru v dané bázi - dimenze počet prvků báze; lin. nez. množina generátorů prostoru V se nazývá báze prostoru V, každý konečně generovaný prostor obsahuje alespoň jednu bázi; $b_1 \dots b_n$ je báze , ve V, $v = a_1 b_1 + a_2 b_2 + \dots + a_n b_n$ potom koeficienty $a_1 \dots a_n$ se nazývají souřadnice vektoru v bázi $b_1 \dots b_n$, $\hat{v} = (a_1, a_2, \dots, a_n)^T$; 1) souř. Součtu se roní součtu souř. 2) souř. L-násobku se rovnají L-násobku souř.

! Báze a dimenze vektorového prostoru, souřadnice vektoru v dané bázi ↑

! Definice determinantu matice a jeho základní vlastnosti - Nechť A je čtvercová matice řádu n, potom $\det A = \sum_{\pi} z(\pi) a_{1\pi(1)} a_{2\pi(2)} \dots a_{n\pi(n)}$, součet přes všechny permutace π , $\det A = \det A^T$

! Definitnost kvadratické formy, Sylvestrovo kritérium – pozitivně definitní $k(x) > 0 \forall x \in V, x \neq 0$; pozitivně definitní $k(x) < 0 \forall x \in V, x \neq 0$; negativně definitní $k(x) < 0 \forall x \in V, x \neq 0$; neg. Semidefinitní $k(x) \leq 0 \forall x \in V, \exists x_0 \ k(x_0) = 0$; indefinitní $\exists x, y \in V \ k(x) > 0 \text{ a } k(y) < 0$; Forma K je po definitní právě když všechny hlavní minory matice A jsou kladné

! Determinant matic a jeho základní vlastnosti ob jeden pojem ↑

! Hodnost matice, Gaußova eliminacní metoda

- je číslo, které určuje počet lineárně nezávislých řádků matice; nechť A je matice typu $m \times n$, lin. Obal všech řádkových (sloupcových) vektorů matice A se nazývá řádkový (sloupcový) vektor matice. Dimenze řádkového prostoru se nazývá hodnost matice r(A); dimenze řádkového a sloupcového prostoru je stejná, $r(A) = r(A^T)$

- B vznikne z A prohozením dvou řádků, $\Rightarrow \det A = \det B$; B vznikne z A vynásobením jednoho řádku číslem c, $\Rightarrow \det B = c \det A$; B vznikne z A přičtením c-násobku řádku k jinému řádku $\Rightarrow \det B = \det A$; nulový řádek nebo dva řádky stejné $\Rightarrow \det A = 0$;

! Homogenní soustavy rovnic - Soustava rovnic se nazývá homogenní, jestliže $\vec{b} = 0$, dimenze prostoru= počet nezáporných-h(A), $\dim(-h) = n-h$

! Inercie kvadratické formy, zákon setrvačnosti kvadratických forem - je-li k kvadratická forma na reálném lin. vektorovém prostoru L konečné dimenze n, potom inercie kvadratické formy k je inercie matice A této kvadratické formy v libovolné bázi prostoru L. Písemě in(k)=in(A); je-li kvad. forma na vyjádření ve dvou bázích jako lin. kom. čtverců souřadnic, potom je obou vyjádření stejný počet kladných, záporných i nulových koeficientů

! Inverzní a složené zobrazení a jejich matice – jestliže A je matice lin. zobrazení L a B je matice lin. Zobrazení L₂ v daných bázích, potom složené zobrazení L:U→W dané předpisem $L(x) = L_2(L_1(x))$ pro každé $x \in U$ je opět lineární a matice složeného zobrazení L v daných bázích je C=BA

- jestliže $u_1, u_2, \dots, u_n$ je báze prostoru U a A je matice izomorfismu L v daných bázích potom inverzní zobrazení L⁻¹:U→U má v těchto bázích matici A⁻¹

- matice izomorfismu L je regulární; označme-li B matici inverzního zobrazení L⁻¹ v daných bázích potom pro složené zobrazení máme

$$L^{-1}(L(x)) = x \quad \text{pro } \forall x \in U$$

! Inverzní matice, Jordanova eliminacní metoda – viz inverzní matice

! Inverzní zobrazení, složené zobrazení a jejich matice ob jeden pojem ↑

! Izomorfismus vektorových prostorů – viz izomorfismus

! Konstrukce inverzní matice pomocí determinantu – viz adjungovaná matice $\frac{A^T}{\det A}$

! Kvadratické formy - Nechť ϕ je symetrická Bilineární forma na prostoru V.

Zobrazení $k: V \rightarrow R$ definované $k(x) = \phi(x, x)$ se nazývá kvadratická forma

! Kvadratické formy a reálně symetrické matice - Nechť ϕ je symetrická Bilineární forma na prostoru V. Zobrazení $k: V \rightarrow R$ definované $k(x) = \phi(x, x)$ se nazývá kvadratická forma; čtvercová matice $n \times n$, $a_{ij} = a_{ji}$

! Lineární zobrazení, jádro a obraz a jejich dimenze - nechť L:U→V je zobrazení z množiny U do množiny V

zobrazení L se nazývá lineární (homomorfismus), jestliže pro každé $x, y \in U$ a pro každé $\lambda \in T$ platí:

$L(x+y) = L(x) + L(y), \quad L(\lambda x) = \lambda L(x)$ (Zobrazení z LVP1 do LVP2 se nazývá lineární jestliže...): množina všech prvků prostoru U, které se zobrazením L zobrazí do prvku 0, se nazývá jádro zobrazení L a značí se ker L = $\ker L = \{x \in U : L(x) = 0\}$

- množina obrazů všech prvků prostoru U se nazývá obraz zobrazení L a značí se Im L. $\text{Im } L = \{y \in V : \exists x \in U, L(x) = y\}$; $-L: U \rightarrow V$ ker L je podprostor prostoru U a $\text{Im } L$ je podprostor prostoru V $\dim(\ker L) + \dim(\text{Im } L) = \dim U$.

- L je monomorfismus právě tehdy když $\ker L = 0$; - L je epimorfismus právě tehdy když $\text{Im } L = V$; - L je izomorfismus právě tehdy když $\ker L = 0$, $\text{Im } L = V$

! Matici lineárního zobrazení a její vlastnosti – viz matice lin. zobrazení

! Nehomogenní soustavy rovnic - Soustava rovnic se nazývá nehomogenní, jestliže $\vec{b} \neq 0$, sou. Rovnic s pravou stranou, na pravé straně je nenulový vektor, $h(A) = h(A|b) = n$ jednoznačné řešení, $h(A) \neq h(A|b)$ N.R., $h(A) = h(A|b) < n$ nekonečně mnoho řešení

! Ortopogonální a ortornormální báze prostoru. Gram-Schmidtův ortogonalizační proces - každá množina v prvků prostoru L, které jsou nenulové a navzájem ortogonální, se nazývá ortogonální báze prostoru L; v každém nenulovém euklidovském nebo unitárním prostoru konečné dimenze existuje ortogonální báze - prvky jsou ortonormální jestliže jsou ortogonální tj. $(e_i, e_j) = 0$ a jejich norma je 1

$$\|e_i\| = \sqrt{(e_i, e_i)} = \sqrt{1} = 1 \quad ; \text{ jestliže ortonormální prvky tvoří bázi prostoru L potom mluvíme o}$$

$$\text{ortonormální bázi prostoru L} \quad e_i = \frac{1}{\|v_i\|} v_i \quad \text{G-S: } -1)v_1=y_1 \quad 2)v_2=y_2+\alpha v_1 \Rightarrow$$

$$a = -\frac{(y_2, v_1)}{(v_1, v_1)}, 3)v_3 = y_3 + b_1 v_1 + b_2 v_2 \Rightarrow a \quad b_2 = -\frac{(y_3, v_2)}{(v_2, v_2)}$$

! Ortogonální průmět vektoru do podprostoru, metoda nejmenších čtverců - V je euklei. Prostor konečné dim., V_1 jeho podprostor, $V_1 = 0$, $V_1 = V$, $v \in V$, $v \notin V_1$. Vektor v_0 se nazývá ortogonální průmět vektoru v do podprostoru V_1 jestliže $v_0 \in V_1$, $(v-v_0) \perp V_1$; $v_0 = \lambda_1 b_1 + \lambda_2 b_2 \dots + \lambda_n b_n$, nejmenší čtverce-jestliže soustava $Ax=b$ má řešení potom existuje $x_0 < R_n$ tak, že $Ax = b \Rightarrow b - Ax_0 = 0 \Rightarrow \|b - Ax_0\|^2 = 0$; - jestliže soustava $Ax=b$ nemá řešení pak $\forall x \in R$, $Ax=b \Rightarrow b - Ax \neq 0 \Rightarrow \|b - Ax\|^2 > 0$; - $Ax=b$ nemá řešení $\|b - Ax_0\|^2$ je nejmenší, $Ax=b$ má řešení $\|b - Ax_0\|^2$ je nejmenší; $\|b - Ax_0\|^2 = \|b - Ax_0, b - Ax_0\|^2 = r_1^2 + r_2^2 + \dots + \|b - Ax_0\|^2 = [r_1, r_2, \dots]$, - sloupcem mat.musí být lin. nezávislé => báze

! Podobnost matic, Jordanův tvar matice – viz podobná matice a Jordanův tvar mati. **! Polynomy, Hornerovo schéma, rozklad na kořenové činitele** – viz. Polynomy;

$$\begin{array}{ccccccccc} a_n & a_{n-1} & a_{n-2} & a_1 & a_0 \\ p(x) = (x-c)q(x) + p(c) & cq_{n-1} & cq_{n-2} & cq_1 & cq_0 & ; c_1 \dots c_s & \text{jouz různé kořeny} \\ c & q_{n-1} & q_{n-2} & q_{n-3} & q_0 & p(c) \\ \text{poly.}, k_1 \dots k_s & \text{jsou jejich násobnosti, potom } p(x) = a_n(x-c_1)^{k_1}(x-c_2)^{k_2} \dots (x-c_s)^{k_s} \end{array}$$

! Polynomy, rozklad na kořenové činitele, Hornerovo schéma ↑

! Rozvoj determinantu podle řádku či sloupce – Laplaceův rozvoj - A je čtvercová matice řádu n, potom $\det A = \sum_{j=1}^n a_{1j} A_{1j}$ A_{1j} je algebraický doplněk

! Skalární součin a jeho vlastnosti, norma indukovaná skalárním součinem

- Lin. vek. p. nad tělesem komplexních čísel se skalár. součinem se nazývá unitární; skalární součin je zobrazení z $V \times V \rightarrow C$ s vlastnostmi 1) $(x, x) \geq 0$, $\forall x \in L$ $(x, x) = 0 \Leftrightarrow x = 0$, 2) $(x, y) = (\bar{y}, x)$, 3) $(\lambda x, y) = \lambda(x, y)$, 4) $(x+z, y) = (x, y) + (z, y)$; eukleidovsky prostor $V \times V \rightarrow R$ splňující vlastnosti: 1) $(x, y) = \lambda(x, y)$, 2) $(x, y) = \lambda(x, y) + (x, z)$, 3) $(0, x) = (0, 0) = 0$

- Nechť L je euklidovský prostor. Potom zobrazení $v: L \rightarrow R$ definováno předpisem $v(x) = \sqrt{(x, x)}$ pro každé $x \in L$ je norma na prostoru L, nazývána norma ind sk.souč.

! Soustavy s regulární maticí, Cramerovo pravidlo – reg. Matice $\det A \neq 0$, potom lze použít Cramerovo pravidlo $Ax=b$ je soustava lineárních rovnic s regulární maticí A řádu n, pro každé $i = 1, \dots, n$ označme A_i matici, která vznikne z matice a tím způsobem, že za i-tý sloupec matice a nahradíme sloupcem b. Potom pro řešení soustavy rovnic $Ax=b$ platí $x = [x_1, x_2, \dots, x_n]^T$, kde $x_i = \frac{\det A_{i|i}}{\det A}$ pro každé $i = 1, \dots, n$

! Vektorový prostor, lineární závislost a nezávislost – viz. vektorový p.; vektory $v_1, v_2, \dots, v_k$ se nazývají lin. závislé, jestliže ex. netrvární lin. kombinace taková, že $\lambda_1 v_1 + \lambda_2 v_2 + \dots + \lambda_k v_k = \vec{0}$, vektory které nejsou lin. závislé jsou nezávislé

! Vlastní čísla a vlastní vektory matice - kořeny char. Poly. $\det(\lambda I - A) = 0$; λ je vlastní číslo matice A, nenulový vektor h, takový, že $(\lambda I - A)h = 0$ tj. $\lambda h = Ah$ se nazývá vlastní vektor matice; množina všech vlastních č. matice A se nazývá spektrum matice A

- λ_0 je vlastní číslo matice A, potom nenulový vektor h takový, že $(\lambda_0 I - A)h = 0$, tj. $\lambda_0 h = Ah$, se nazývá vlastní vektor matice A příslušný vlast. čísla λ_0

! Základní vlastnosti matic - 1. Sčítání: A, B stejného typu $m \times n$ a plati: $A+B=B+A$; $(A+B)+C=A+(B+C)$; $A+0=A$; $(A+B)^T = A^T + B^T$; 2. Násobení číslem $\lambda: 0 \cdot A = 0$; $1 \cdot A = A$; $\lambda \cdot 0 = 0$; $\lambda \cdot (A+B) = \lambda \cdot A + \lambda \cdot B$; $A \cdot (1 + \lambda) = A^* \cdot 1 + A^* \cdot \lambda$; $A^* \cdot (\lambda \cdot \lambda) = (\lambda^* \cdot \lambda) \cdot \lambda$; $(\lambda A)^T = \lambda^T \cdot A^T$; 3. Násobení MATIC A je $m \times p$, B je $p \times n$ A*B=C typu $m \times n$ a plati: $(A+B)C = AC + BC$; $A^* \cdot 1 = A^* \cdot 0 = 0$; $A^* \cdot (B^* C) = (A^* B)^* C$; $A^* \cdot (A^* B) = (A^* A)^* B = B^* A^T$

! Změna báze a matice přechodu - Nechť $f_1, f_2, \dots, f_n, g_1, \dots, g_n$ jsou dvě báze prostoru U, $L(x) = x$ identické zobrazení. Matici tohoto zobrazení vzhledem k bázim $f_1, f_2, \dots, f_n, g_1, \dots, g_n$ se nazývá matice přechodu od báze $f_1, f_2, \dots, f_n$ k bázi $g_1, \dots, g_n$; $\hat{x}$ souřadnice prvku x v bázii F, $\tilde{x}$ v bázii G, $T = (\tilde{x}_1 \dots \tilde{x}_n)$ matice přechodu od báze f k bázi G, T je regulární $\tilde{x} = \hat{x}$, T^{-1} je matice přechodu z G k F $\hat{x} = T^{-1} \tilde{x}$

! Změna matice lineárního operátora při změně báze ↑ Nechť V je vektorový prostor, potom lineární zobrazení $L: V \rightarrow V$ se nazývá lineární operátor;

!! Jak lze maximálně rozložit polynom v oboru reálných čísel – reálný polynom lze rozložit na součin reálných polynomů stupně nejméně 2; $(x-x_1)^{k_1}(x-x_2)^{k_2} \dots (x+p_1x+q_1)^{k_l}$

!! Jak vypadají vlastní čísla a vlastní vektory symetrické matice - nechť A je symetrická matice, označme k-počet kladných vlastních čísel, z-počet záporných v.l. č., d-násobnost v.l. č. 0, trojice (k, z, d) se nazývá inercie matice A in(A); A je reálná sym. Matice řádu n, jestliže $\det(A) = (k-z-d)$ potom A je kongruentní s maticí

$$K = \text{diag} \left[\underbrace{1, 1, \dots, 1}_{k}, \underbrace{-1, \dots, -1}_{z}, \underbrace{0, \dots, 0}_{d} \right] \quad \text{Nechť A je součin reálných sym. Matic řádu n,}$$

potom A,B jsou kongruentní právě tehdy, když $\det(A) = \det(B)$, 1)všechna v.l. č. A jsou reálná 2)Ke každému v.l. č. ex. reálný v.l. vektor 3)Vl. Vektory příslušné různým v.l. č. jsou ortogonální při skalárním násobení $(u, v) = \bar{u}v$

!! Jaký je stupeň součtu a součinu polynomů - $\text{st}(a+b) \leq \max(\text{st}(a), \text{st}(b))$; $\text{st}(ab) = \text{st}(a) + \text{st}(b)$

!! Jaký je vztah mezi množinou generátorů a bázi – každá báze je množinou generátorů, ale v bázích jsou lin. nezávislé vektor. Obecně v generátoru mohou být vektory lin. závislé

!! Popište Gram-Schmidtův eliminaci pro determinanty - B vznikne z A prohozením dvou řádků, $\Rightarrow \det A = \det B$; B vznikne z A vynásobením jednoho řádku číslem c, $\Rightarrow \det B = c \det A$; B vznikne z A přičtením c-násobku řádku k jinému řádku $\Rightarrow \det B = \det A$; nulový řádek nebo dva řádky stejné $\Rightarrow \det A = 0$

!! Popište Gram-Schmidtův ortogonalizační proces - 1)v₁=y₁ 2)v₂=y₂+αv₁ $\Rightarrow$

$$a = -\frac{(y_2, v_1)}{(v_1, v_1)}, 3)v_3 = y_3 + b_1 v_1 + b_2 v_2 \Rightarrow a \quad b_2 = -\frac{(y_3, v_2)}{(v_2, v_2)}$$

!! Popište hledání ortogonálního průmětu - V je euklei. Prostor konečné dim., V_1 jeho podprostor, $V_1 = 0$, $V_1 = V$, $v \in V$, $v \notin V_1$. Vektor v_0 se nazývá ortogonální průmět vektoru v do podprostoru V_1 , jestliže $v_0 \in V_1$, $(v-v_0) \perp V_1$; $v_0 = \lambda_1 b_1 + \lambda_2 b_2 \dots \lambda_l = \frac{(v, b_i)}{(b_i, b_i)}$

!! Popište hledání racionalních koeficientů polynomu s celočíselnými koeficienty - Nechť $a(x)$ je poly. S celočíselnými koeficienty, nechť $a(x) = a_0 x^n + a_1 x^{n-1} + \dots + a_{14} x + a_0$

nechť $c=p/q$ je jeho racionální kořen, potom p dělí a₀ q dělí a_n, dále Hornerovo schéma

!! Popište Jordanovu eliminační metodu pro hledání inverzní matice - inverzní matice je určena jednoznačně, každou matici hodnosti n lze elementárními úpravami převést na jednotkovou matici. Stejnou posloupností elementárních úpravou provedenou na jednotkovou matici, získáme A⁻¹ tento postup se nazývá Jordanova eliminační metoda (A|I) ... (I|A⁻¹)

!! Popište Jordanův tvar matice - diagonální matice kde na diagonále jsou Jordanovi buňky (viz. Jord. tvar matice)

!! Popište Jordanův tvar symetrické matice - A reálná symetrická matice řádu n, A=TJ⁻¹ kde J je Jordanův kanonický tvar matice A, potom matice J je diagonální a matici T lze poskládat po sloupcích z vlastních vektorů, které jsou navzájem ortonormální při skalárním nasobení

!! Popište Laplaceův rozvoj determinantu - A je čtvercová matice řádu n, potom $\det A = \sum_{j=1}^n a_{ij} A_{ij}$ A_{ij} je algebraický doplněk

!! Popište maximální možný rozklad polynomu na součin polynomů v obooru reálných čísel - reálný polynom lze rozložit na součin reálných polynomů stupně nejvýše 2: $(x-x_1)^{k_1}(x-x_2)^{k_2} \dots (x^2+px+q)^{k_l}$

!! Popište metodu nejmenších čtverců - jestliže soustava Ax=b má řešení potom existuje $x_0 < R_n$ tak, že $Ax=b \Rightarrow b-Ax_0=0 \Rightarrow \|b-Ax_0\|^2=0$; jestliže soustava Ax=b nemá řešení pak $\forall x \in R, Ax \neq b \Rightarrow \|Ax-b\|^2 > 0$; Ax=b nemá řešení $\|b-Ax\|^2$ je nejmenší, Ax=b má řešení $\|b-Ax_0\|^2$ je nejmenší; $\|b-Ax_0\|^2 = \|b-Ax_0, b-Ax_0\|^2 = r_1^2 + r_2^2 + \dots + \|b-Ax_0\|^2 = [r_1, r_2, \dots]$, sloupcy mat. musí byt lin. nezávislé → báze

!! Popište postup řešení homogenní soustavy rovnic - soustavu přepíšeme do matice a eliminaci vytvořím stupňovitý tvar, Soustava rovnic se nazývá homogenní, jestliže $\vec{b}=0$, dimenze prostoru = počet neznámých-h(A), dim=(n-h).

!! Popište postup řešení nehomogenní soustavy rovnic - Soustava rovnic se nazývá nehomogenní, jestliže $\vec{b} \neq 0$, sou. Rovnice s pravou stranou, na pravé straně je nenulový vektor, h(A)=h(A|b) =n jednoznačné řešení, h(A)≠h(A|b) N.R., h(A)=h(A|b)-n nekonečné mnoho řešení

!! Popište rozklad polynomu v obooru komplexních čísel c₁...c_s jsou různé komplexní kořeny pol., k₁...k_s jsou jejich násobnosti, potom p(x)=a_n(x-c₁)^{k₁}(x-c₂)^{k₂}... (x-c_s)^{k_s}

!! Popište vlastnosti matice přechodu - Nechť f₁...f_n, g₁...g_n jsou dvě báze prostoru U, L(x) = identické zobrazení. Matice tohoto zobrazení vzhledem k bázim f₁...f_n; g₁...g_n se nazývá matice přechodu od báze f₁...f_n k bázii g₁...g_n; x souřadnice prvku x v bázi F, x̂ v bázi G, T = (g₁ ... g_n) matice přechodu od báze F k bázii G, T je regulární $T\tilde{x} = \tilde{x}$, T⁻¹ je matice přechodu od G k F $T^{-1}\tilde{x} = \tilde{x}$

!! Popište základní vlastnosti operací s vektory - 1. Součtové: a+b=b+a; (a+b)+c=a+(b+c); a+0=a; a+a⁻¹=0; Pokud množina splňuje všechny součtové operace, pak se nazývá komutativní (Abelova) grupa, pokud nesplňuje tu první ale ostatní n, pak je to Grupa) 2. Nasobení: a*(λ1+λ2)=a1λ1+a2λ2; a*(a+b)=aλ+aλb; a*(λ1 *λ2)=(a*λ1)*λ2; 1*a=a

!! Popište základní vlastnosti skalárního součinu viz Skalární součin

!! Popište základní vlastnosti součtu a součinu matic - viz Součet a Součin matice

!! Popište způsob hledání hodnosti matice - elementárními úpravami vytváříme stupňovitý tvar, počet nenulových řádků je roven hodnosti matice

!! Popište způsob řešení nehomogenní soustavy rovnic viz !! Popište postup ...

!! Vyslovte Cauchy-Schwarzovu nerovnost - Nechť V je euklidovský prostor, potom $(x,y)^2 \leq (x,x)(y,y)$

!! Vyslovte Cramerovo pravidlo - Ax=b je soustava lineárních rovnic s regulárními maticemi A řádu n, pro každý i = 1,...,n označme A_i matici, která vznikne z matice a tím způsobem, že za i-tý sloupec matice a nahradíme sloupcem b. Potom pro řešení soustavy rovnic Ax=b platí $x=[x_1, x_2, \dots, x_n]^T$, kde $x_i = \frac{\det x_i}{\det A}$ pro každý i=1,...,n

!! Vyslovte Frobeniovu větu - soustava lineárních rovnic Ax=b má řešení právě tehdy, když $h(A|b) = h(A)$

!! Vyslovte Pythagorovu větu pro euklidovské prostory - v euklidovském

prostoru platí $x \perp y$ právě když $\|x+y\|^2 = \|x\|^2 + \|y\|^2$;

!! Vyslovte Sarrusovo pravidlo - pro matice řádu 3 platí

$\det A = a_{11}a_{22}a_{33} + a_{12}a_{23}a_{31} + a_{13}a_{21}a_{32} - a_{13}a_{22}a_{31} - a_{11}a_{23}a_{32} - a_{12}a_{21}a_{33}$

!! Vyslovte Steinitzovu větu o výměně - Nechť L je nenulový lineární vektorový prostor, nechť M = {g₁, g₂, ..., g_m} je množina generátorů prostoru L, nechť N = {b₁, b₂, ..., b_n} je množina lineárně nezávislých prvků prostoru L. Potom n≤m a některých n prvků množiny M lze nahradit prvky množiny N tak, že vzniklá množina opět generuje prostor L. Důsledky: 1. Jestliže množina {g₁, g₂, ..., g_m} generuje prostor L, pak každá lineárně nezávislá množina v L má maximálně m prvků. 2. Každou lineárně nezávislou množinu lze doplnit na bázi 3. Každě dvě báze mají stejný počet prvků 4. Nechť $\dim L=n$, M je n-prvková lin. nez. množina, potom M je báze

!! Vyslovte Sylvestrov kritérium - Forma K je pozitivně definitní právě když všechny hlavní minory matice A jsou kladné

!! Vyslovte větu o dělení polynomu se zbytkem - nechť p(x), q(x) jsou polynomy, q(x)≠0, potom ex. jednoznačně určené pol. t(x), r(x), st(r)<st(q), p(x)=t(x)q(x)+r(x) (p,q=t a zbytek r)

!! Vyslovte větu o determinantu součinu matic $\det AB = \det A \det B$

!! Vyslovte základní větu algebry - Každý polynom stupně alespoň 1 má v obooru komplexních čísel alespoň jeden kořen

!! Vyslovte zákon setrvačnosti kvadratických forem - je-li kvad. forma na vyjádřená ve dvou bázích jako lin. kom. čtvrtce souřadnic, potom je obou vyjádření stejný počet kladných, záporných i nulových koeficientů

Adjungovaná matice - Nechť A_{i,j} je algebraický doplněk prvku a_{i,j} potom matice A^A se nazývá matice adjungovaná k matici A; $A^{-1} = \frac{1}{\det A} A^A$

Algebraický doplněk prvku matice - Nechť A je čtvercová matice řádu n a_{i,j} její prvek, potom algebraický doplněk prvku a_{i,j} je číslo A_{i,j} = (-1)^{i+j} det A_{i,j} kde A_{i,j} vznikne z matice A vyškrnutím i-tého řádku a j-tého sloupce

Báze vektorového prostoru - lin. nez. množina generátorů prostoru V se nazývá báze prostoru V, každý konečně generovaný prostor obsahuje alespoň jednu bázi

Bilineární forma - zobrazení $\psi: L \times L \rightarrow \mathbb{R}$, jestliže platí $\psi(x+z, y) = \psi(x, y) + \psi(z, y)$; $\psi(\lambda x, y) = \lambda \psi(x, y)$; $\psi(x, y+z) = \psi(x, y) + \psi(x, z)$; $\psi(x, \lambda y) = \lambda \psi(x, y)$

Čtvercová matice - Matice A typu m/n se nazývá matice čtvercová řádu n, jestliže m=n, tj. jestliže má stejný počet řádků a sloupců

Dělitelnost polynomů - nechť p(x), q(x) jsou polynomy, q(x)≠0, potom ex. jednoznačně určené pol. t(x), r(x), st(r)<st(q), p(x)=t(x)q(x)+r(x) (p,q=t a zbytek r).

Jestliže r(x)=0, rikáme, že polynom p(x) je dělitelný polynomem q(x)

Determinant matice - Nechť A je čtvercová matice řádu n, potom $\det A = \sum_{\pi} \text{zn}(\pi) a_{1\pi(1)} a_{2\pi(2)} \dots a_{n\pi(n)}$, součet přes všechny permutace π , $\det A = \det A^T$

Diagonální matice - matice, která má nenulové prvky pouze na hlavní diagonále

Dimenze vektorového prostoru - počet prvků báze se nazývá dim prostoru V

Dolní trojúhelníková matice - má nad diagonálu samé nuly

Ekvivalentní soustavy rovnic - soust., pro kterou existuje řešení, se nazývá řešitelná, jinak neřešitelná; dvě soust. se nazývají ekvivalentní, jestliže mají tutéž množinu řešení

Elementární úpravy matice - jsou takové operace, které nemění hodnost matice (počet lineárně nezávislých řádků/sloupců). Jsou následující: 1) Zaměna dvou řádků matice 2) Vynásobení řádku nenulovou konstantou 3) Přičtení jednoho řádku ke druhému 4) Vynásobení nulového řádku 5) Libovolná z předchozích úprav aplikovaná na sloupcy místo řádků

Epimorfismus - Nechť U,V jsou lineární vektorové prostory, nechť L:U→V je lineární zobrazení. Potom zobrazení L se nazývá epimorfismus, je-li na V, tj. pro každé $y \in V$ existuje $x \in U$ tak, že $L(x)=y$; $\text{Im } L = V$

Eukleidovský prostor - Nechť L je lineární vektorový prostor nad tělesem reálných čísel R. Potom zobrazení $L: L \rightarrow L$ splňující vlastnosti: (i) $(x,y) \geq 0 \forall x \in L, (x,x)=0 \Leftrightarrow x=0$; (ii) $(x,y) = (y,x) \forall x,y \in L$; (iii) $(x,y) = \lambda(x,y) \forall x,y \in L, \lambda \in \mathbb{R}$; (iv) $(x+z,y) = (x,y) + (z,y) \forall x,y,z \in L$; (1) $(x,y) = (y,x) \forall x,y \in L$; (2) $(x,y) = (x,z) \forall x \in L, (0,x) = (x,0) = 0$ se nazývá skalární součin na prostoru L. Lin. vekt. pros. nad tělesem reálných čísel se skalárním součinem se nazývá euklidovský prostor

Gramova matice - $b_1, b_2, \dots, b_k \in V$ $G = [b_i, b_j] = \begin{pmatrix} (b_1, b_1) & (b_1, b_2) & \dots & (b_1, b_k) \\ (b_2, b_1) & \ddots & & \vdots \\ \vdots & & \ddots & (b_k, b_k) \\ (b_k, b_1) & \dots & \dots & (b_k, b_k) \end{pmatrix}$, pro

Gramovu matici G prvků b₁, b₂, ..., b_k platí 1) G je symetrická matice 2) G je regulární právě když b₁, b₂, ..., b_k jsou lineárně nezávislé

Grupa - Zákl. vla. operací s vektory: Pokud množina splňuje všechny součtové operace, pak se nazývá komutativní (Abelova) grupa, pokud nesplňuje 1, ale 2, 3 a 4 jo, pak je to Grupa

Hlavní diagonála matice - Prvky a₁₁, a₂₂, a₃₃, ..., leží na hlavní diagonále matice, ta je tedy tvořena všemi prvky a_{i,j}, kde i=j

Hlavní minor matice - Δ_i matice A je det matice tvořené prvními i řády a sloupci matice A; Jestliže A je čtvercová matice řádu n, potom pro každé p=1,...,n budeme det matice A[1,2,...,p|1,2,...,p] nazývat hlavní minor matice A řádu p

Hodnost matice - je číslo, které určuje počet lineárně nezávislých řádků matice; nechť A je matice typu m/n, lin. Obal všech řádkových (sloupcových) vektorů matice A se nazývá řádkový (sloupcový) vektor matice. Dimenze řádkového prostoru se nazývá hodnost matice r(A); dimenze řádkového a sloupcového prostoru je stejná, $r(A)=r(A^T)$

Homogenní soustava příslušná soustavě rovnic - Ax=b potom homogenní soustava příslušná k soustavě rovnic je Ax=0, použití při řešení nehomogenní soustavy

Homogenní soustava rovnic - Soustava rovnic se nazývá homogenní, jestliže $\vec{b}=0$

Horní trojúhelníková matice - má pod diagonálu samé nuly

Charakteristický polynom matice - $\det(\lambda I - A)$, A je čtvercová matice řádu n, kořeny se nazývají vlastní čísla

Identická permutace - identické zobrazení množiny na sebe, $\kappa(i)=i$

Indefinitní kvadratická forma - Nechť κ je kv. forma na reálném lineárním vektorovém prostoru L konečné dimenze n, indefinitní $\Rightarrow \text{in}(\kappa) = \{k, z, d\}$, $k \neq 0, z \neq 0$

Inercie kvadratickej formy - je-li κ kvadratická forma na reálném lin. vektorovém prostoru L konečné dimenze n, potom inercie kvadratickej formy je inercie matice A toto kvadratickej formy v libovolnej bázi prostoru L. Píšeme $\text{in}(\kappa) = \text{in}(A)$

Inercie matice - nechť A je symetrická matice, označme k=počet kladných vlastních čísel, z=počet záporných vlastních čísel, d=násobnost vlastních čísel. trojice (k, z, d) se nazývá inercie matice A in(A)

Inverze v permutaci - inverzí v permutaci π je dvojice čísel i<j, $\pi(i)>\pi(j)$

Inverzní matice - A⁻¹ je inverzní matice jestliže $AA^{-1}=A^{-1}A=I$; čtvercová matice, ke které ex. matice inverzní, se nazývá regulární, jinak je singulární; inverzní matice je určena jednoznačně, každou matici hodnosti n lze elementárními úpravami převést na jednotkovou matici. Stejnou posloupností elementárních úpravou provedenou na jednotkovou matici, získáme A⁻¹ tento postup se nazývá Jordanova eliminacní metoda; $(A^{-1})^{-1}=A$, $(A^T)^{-1}=(A^{-1})^T$, $\det A^{-1} = \frac{1}{\det A}$; $A^{-1} = \frac{1}{\det A} A^T$ přes adjungovanou matici

Inverzní permutace - permutace π^{-1} se nazývá inverzní k permutaci π , jestliže $\pi^{-1}\pi = \pi\pi^{-1} = \text{id}$ (identita), tj. složení permutace a permutace k ní inverzní v jakémkoliv pořadí je identická permutace

Izomorfismus - Nechť U, V jsou lineární vektorové prostory, nechť L:U→V je lineární zobrazení. Potom zobrazení L se nazývá izomorfismus, je-li prosté a na prostor (bijekci), tj. je-li to monomorfismus i dimorfismus; KerL={0} a ImL=V

Izomorfni vektorove prostory – vektorove prostory jsou izomorfni, jestliže mezi nimi ex. izomorfismus

Jadro lineárního zobrazení - množina všech prvků prostoru U, které se zobrazením L zobrazi do prvku 0, se nazývá jádro zobrazení L a značí se KerL $\text{KerL} = \{x \in U : L(x) = 0\}$; $L:U \rightarrow V$ KerL je podprostor prostoru U a ImL je podprostor prostoru V ($\dim(\text{kerL}) + \dim(\text{ImL}) = \dim U$)

Jednotková matici - rádu n je matici $I = \text{diag}[1, 1, \dots, 1]$; počet 1 n-krát

Jednoznačně řešitelná soustava rovnic - soustava, pro kterou existuje řešení, se nazývá řešitelná, jinak neřešitelná; pokud řešení ex. právě jedno, nazývá se soustava jednoznačně řešitelná;

$$\text{Jordanova buňka} - J_k = \begin{pmatrix} \lambda & 1 & 0 \\ 0 & \lambda & 1 \\ 0 & 0 & \lambda \end{pmatrix}$$

Jordanův tvar matice - diagonální matice kde na diagonále jsou Jordanovi buňky

$$J = \begin{pmatrix} J_{\lambda_1} & 0 & 0 \\ 0 & J_{\lambda_2} & 0 \\ 0 & 0 & J_{\lambda_k} \end{pmatrix} \text{ čísla } \lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k \text{ se nemusí od sebe různit, každá matice je}$$

v oboru C podobná matici v Jordanově tvaru

Komutativní grupa - D1, kde každým dvěma prvky a, b je jednoznačně určen prvek a+b zvaný součet: S1: a+b=b+a; S2: (a+b)+c=a+(b+c); S3: a+0=a; S4: a+(-a)=0; Pokud množina splňuje všechny součtové operace, pak se nazývá komutativní (Abelova) grupa

Komutujici matice - čtvercové matice A, B spolu komutují jestliže $AB=BA$

Konečně generovaný vektorový prostor - konečná množina M v senové množině generátorů vek. prost. jestliže $\langle M \rangle = V$; jestliže V obsahuje množinu generátorů, říkáme, že je konečně generovaný

Kongruentní matice - Nechť A, B jsou reálné čtvercové matice rádu n, říkáme, e matice A,B jsou kongruentní, jestliže existuje regulární matice T taková, že $B=T^TAT$

Kořen polynomu - číslo c $\in C$ se nazývá kořen polynomu $p(x)$, jestliže $p(c) = 0$; c $\in C$ je kořen poly. p(x) právě když p(x) je dělitelný polynomem (x-c), důsledek p(x)=(x-c)q(x), $st(q)=st(p)-1$; každý poly. lze v C vyjádřit ve tvaru $p(x)=a_n(x-c_1)(x-c_2)\dots(x-c_n)$, kde $c_1, c_2, \dots, c_n$ jsou kořeny p(x)

Kvadratická forma - Nechť ψ je symetrická bilineární forma na prostoru V.

Zobrazení $k: V \rightarrow R$ definované $k(x) = \psi(x, x)$ se nazývá kvadratická forma

Lichá permutace - složení lichého počtu transpozic; lichý počet inverzí

Lineární závislé vektoru - vektory $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots, \vec{v}_k$ se nazývají lin. závislé, jestliže ex. netriviální lin. kombinace taková, že $\lambda_1\vec{v}_1 + \lambda_2\vec{v}_2 + \dots + \lambda_k\vec{v}_k = \vec{0}$

Lineární kombinace vektorů - vektor $\lambda_1\vec{v}_1 + \lambda_2\vec{v}_2 + \dots + \lambda_k\vec{v}_k$ se nazývá lineární kombinace vektorů $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots, \vec{v}_k$

Lineární obal vektorů - $M = \{v_1, v_2, \dots\}$ Množina $\langle M \rangle$ - všechny lineární kombinace vektorů v; Lin. obal každé neprázdné množiny je pdoprostor vektorového prostoru

Lineární operátor - Nechť V je vektorový prostor, potom lineární zobrazení $L: V \rightarrow V$ se nazývá lineární operátor; V je vek. prostor $L: V \rightarrow W$ lin. oper., A, B matice operátoru L ve dvou jeho bázích, potom A, B jsou podobné

Lineární zobrazení - Nechť U, jsou vektorové prostory, nechť $L: U \rightarrow V$ je zobrazení. L se nazývá lin. Zobr. (homomorfismus), jestliže pro každé $x, y \in U$ a pro každé $\lambda \in T$ platí: $L(x+y) = L(x) + L(y)$, $L(\lambda x) = \lambda L(x)$

Matice bilineární formy - Matice A se nazývá matice bilineární formy v bázi $b_1, \dots, b_n$

$$A = [\psi(b_i, b_j)] = \begin{pmatrix} \psi(b_1, b_1) & \dots & \psi(b_1, b_n) \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ \psi(b_n, b_1) & \dots & \psi(b_n, b_n) \end{pmatrix}$$

Matice lineárního zobrazení - matice A složená po sloupcích ze souřadnic obrazu báze prostoru U v bázi prostoru V se nazývá matice lin. Zobr. $L: U \rightarrow V$: pro $x \in U$ je $L(x) = y$ právě když $Ax = \vec{y}$; matice lin. zobr. Je určena jednoznačně; $\dim(\text{ImL}) = h(A)$; matice A je maticí izomorfni právě když A je regulární

Matice přechodu - Nechť $f_1, \dots, f_n$; $g_1, \dots, g_n$ jsou dvě báze prostoru U, $L(x) = x$ identické zobrazení. Matice tohoto zobrazení vzhledem k bázim $f_1, \dots, f_n$; $g_1, \dots, g_n$ se nazývá matice přechodu od báze $f_1, \dots, f_n$ k bázi $g_1, \dots, g_n$; $\vec{x}$ souřadnice prvku x v bázi F, $\vec{x}$ v bázi G, $T = (\vec{g}_1 \dots \vec{g}_n)$ matice přechodu od báze F k bázi G, T je regulární $T\vec{x} = \vec{x}$, T^{-1} je matice přechodu od G k F $T^{-1}\vec{x} = \vec{x}$

Matice soustavy rovnic - Nechť A je matice typu $m \times n$ $\vec{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)^T$ n-členný, $\vec{b} = (b_1, b_2, \dots, b_n)^T$ m-členný vektor. Potom $A\vec{x} = \vec{b}$ je soustava m lineárních rovnic o n neznámých. Matice $A = (a_{ij})$ se nazývá matice soustavy, matice $A_R = (A | \vec{b})$ rozšířená matice soustavy, vektor $\vec{x}$ vektor neznámých, vektor $\vec{b}$ vektor pravých stran

Matice typu mxn - $m=n$ čtvercová, $m=n$ obdélníková, m řádků a n sloupců

Metrický prostor - Nechť V je prostor s normou, potom $1)p(x,y) \geq 0$; $p(x,y) = 0 \iff x=y$ $2)p(x,y) = p(y,x)$ $3)p(x,y) \leq p(x,z) + p(z,y)$ $4)p(x+a,y+a) = p(x,y)$, 123 metr. prostor

Minor matici - det libovolné čtvercové podmatice rádu m matice A se nazývá minor rádu m matice A

Množina generátorů vektorového prostoru - konečná množina $M \subset V$ se nazývá množina generátorů vek. prost. jestliže $\langle M \rangle = V$; jestliže V obsahuje množinu generátorů, říkáme, že je konečně generovaný

Močinu matici - Nechť A je čtvercová matice rádu n, potom močinou matice je matice A^k definovaná $A^0 = I$, $A^1 = A$, $A^k = A^* A^{k-1}$

Monomorfismus - Nechť U,V jsou lineární vektorové prostory, nechť $L: U \rightarrow V$ je lineární zobrazení. Potom zobrazení L se nazývá monomorfismus, je-li prosté, tj. pro každé x, y $\in U$, $x \neq y \Rightarrow L(x) \neq L(y)$; $\text{KerL} = \{0\}$

Násobnost kořene polynomu - e číslo k takové, že $p(x)$ je dělitelný $(x-c)^k$ a není dělitelný $(x-c)^{k+1}$

Negativně definitní kvadratická forma - Nechť κ je kv. forma na reálném lineárním

vektorovém prostoru L konečné dimenze n. negativně definitní $\Rightarrow \text{in}(\kappa) = (0, n, 0)$

Negativně semidefinitní kvadratická forma - Nechť κ je kv. forma na reálném lin.

Vekt. prostoru L konečné dimenze n. negativně semidefinitní $\Rightarrow \text{in}(\kappa) = (0, z, d, 0)$

Nehomogenní soustava rovnic - Sous. rovníc se nazývá nehomogenní, jestliže $\vec{b} \neq 0$ Neřešitelná soustava rovnic - soust. pro kterou existuje řešení, se nazývá řešitelná, jinak neřešitelná; pokud řešení ex. právě jedno, nazývá se sous. jednoznačně řešitelná; dvě sous. se nazývají ekvivalentní, jestliže mají tutéž množinu řešení Netriviální lineární kombinace vektorů - vektor $\lambda_1\vec{v}_1 + \lambda_2\vec{v}_2 + \dots + \lambda_k\vec{v}_k$ se nazývá lin.komb. vektoru $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots, \vec{v}_k$; jestliže pro alespoň jedno i je $\lambda_i \neq 0$ potom lin. komb. Nazývá netriviální; alespoň 1 koeficient $\neq 0$

Norma indukovaná skalárním součinem - Nechť L je euklidovský prostor. Potom zobrazení $v: L \rightarrow R$ definováno předpisem $v(x) = \sqrt{(x, x)}$ pro každé $x \in L$ je norma na prostoru L, nazývána norma indukovaná skalárním součinem

Norma vektoru - V je vektorový prostor, funkce $v: V \rightarrow R$ se nazývá norma jestliže $1)v(x) \geq 0$, $v(x) = 0 \iff x = 0$ $2)v(\lambda x) = |\lambda| v(x)$ $3)v(x+y) \leq v(x) + v(y)$; norma $v(x)$ se značí $\|x\|$

Nulová matice - $\forall i, j \ a_{i,j} = 0$

Nulový polynom - polynom $p(x) = 0$, jeho stupeň se nedefinuje

Nulový vektor - prvky vektorového prostoru nazýváme vektory, vektor $\vec{0}$ nulový

Obrázek lineárního zobrazení - množina obrazů všech prvků prostoru U se nazývá obraz zobrazení L a zná se ImL $\text{ImL} = \{y \in U : \exists x \in U : L(x) = y\}$; $L: U \rightarrow V$ KerL je podprostor prostoru U a ImL je podprostor prostoru V ($\dim(\text{KerL}) + \dim(\text{ImL}) = \dim U$)

Opačná matice - matice $(-1)A = -A$ se nazývá opačná matice k matici A

Opačný vektor - $\vec{a} + (-\vec{a}) = (-\vec{a}) + \vec{a} = \vec{0}$, prvek $-\vec{a}$ se nazývá opačný

Ortoogonální báze - báze prostoru v tvořeném navzájem ortogonálními vektory se nazývá ortogonální báze

Ortoogonální doplněk podprostoru - V je euklidovský prostor, $U \subset V$, množin všech $x \in V$ takových, že $x \perp U$ se nazývá ortog. Doplněk prostoru $U^\perp$; ortog. doplněk $U^\perp$ je podprostorem prostoru, navíc $\dim U + \dim U^\perp = \dim V$, $U \perp U^\perp$, $U \cap U^\perp = \{0\}$, $(U^\perp)^\perp = U$

Ortoogonální průměr vektoru do podprostoru - V je euklei. Prostor konečné dim, V, jeho podprostor, $V_1 = 0$, $V_1 = V$, $v \in V$, $v \notin V_1$. Vektor v_0 se nazývá ortogonální průměr vektoru v do podprostoru V_1 jestliže $v_0 \in V_1$, $(v - v_0) \perp V_1$; $v_0 = \lambda_1 b_1 + \lambda_2 b_2 \dots + \lambda_{\frac{n}{2}} b_{\frac{n}{2}}$

Ortoogonální vektory - V je prostor se skalárním součinem, vektory x,y jsou ortogonální (kolm.) jestliže $(x, y) = 0$

Ortonormální báze - báze prostoru V tvořeném navzájem ortogonálními vektory se nazývá ortogonální báze $\lambda_i = \frac{(v, b_i)}{(b_i, b_i)}$ $\forall x \in V$ je $\|x - x\| \geq \|v - v_0\|$ a rovnost nastává jen při $x = v_0$, jsou-li navíc vektory báze velikosti 1 je to ortonormální báze

Permutace - bijekce konečné množiny do sebe; prosté zobrazení množiny na sebe, na množině s n prvky, je $n!$ permutaci; Permutace π se nazývá transpozice, jestliže $\text{ex. } i, j, \pi(i) = j, \pi(j) = i$ a pro $k \neq i, j \pi(k) = k$; Každá permutace se dá vyjádřit jako složení konečného počtu transpozic. Transpozice: cyklus délky 2; Složení permutací: $\pi(i) = \pi_2(\pi_1(i))$, $\pi = \pi_1 \circ \pi_2 = \pi_2 \circ \pi_1$, $\pi_1 \neq \pi_2 \circ \pi_1$; Perm.sudá (+): sudý počet transpozic, Perm.lichá (-): lichý počet transpozic

Podobná matice - matice A, B jsou podobné, jestliže ex. regulární matice T tak, že $A = TB^{-1}$, podobné matice mají tyž charakteristický polynom a vlastní čísla; V je vek. prostor $L: V \rightarrow V$ lin. Oper., A, B matice operátoru L ve dvou jeho bázích, potom A, B jsou podobné

Podprostor vektorového prostoru - neprázdná podmnožina $L^\perp$ lin. vek.p. L nad tělesem T je podp. prostoru L, jestliže platí $1)x + y \in L^\perp \forall x, y \in L^\perp, \forall x \in L, \forall y \in L'$

Polynom - Nechť C je těleso komplexních čísel, nechť $a_0, a_1, \dots, a_n \in C$, $a_0 \neq 0$. Funkce $p: C \rightarrow C$ definována předpisem $p(x) = a_0x^n + a_1x^{n-1} + \dots + a_{n-1}x + a_n$ se nazývá polynom stupně n. Písemce st(p) = n. Čísla $a_0, a_1, \dots, a_n$ se nazývají koeficienty polynomu. a_0 absolutní člen, a_n vedoucí koeficient. Polynom p(x) = 0 se nazývá nulový polynom, jeho stupeň se nedefinuje

Pozitivně definitní kvadratická forma - Nechť κ je kvadratická forma na reálném lineárním vektorovém prostoru L konečné dimenze n. Potom kvadratická forma je: pozitivně definitní $\Rightarrow \text{in}(\kappa) = (n, 0, 0)$

Pozitivně semidefinitní bilineární forma - Nechť κ je kvadratická forma na reálném lineárním vektorovém prostoru L konečné dimenze n. Potom kvadratická forma je: $\text{in}(\kappa) = (k, 0, d, 0)$

Pozitivně semidefinitní kvadratická forma - Nechť κ je kvadratická forma na reálném lineárním vektorovém prostoru L konečné dimenze n. Potom kvadratická forma je: $\text{in}(\kappa) = (k, 0, d, 0)$

Regulární matice - čtvercová matice rádu n, potom $h(A) = n$, když $\det A \neq 0$

Rovnost matic - matice A, B jsou si rovny $A=B$ jestliže $\forall i, j \ a_{i,j} = b_{i,j}$

Rozšířená matice soustavy rovnic - Nechť A je matice typu $m \times n$ $\vec{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)^T$ n-členný, $\vec{b} = (b_1, b_2, \dots, b_n)^T$ m-členný vektor. Potom $A\vec{x} = \vec{b}$ je soustava m lineárních rovnic o n neznámých. Matice $A = (a_{ij})$ se nazývá matice soustavy, matice $A_R = (A | \vec{b})$ rozšířená matice soustavy, vektor $\vec{x}$ vektor neznámých, vektor $\vec{b}$ vektor pravých stran

Řádkový index - Nechť $a_{i,j}$ je prvek matice na místě (i, j) , i je řádkový index

Řešení soustavy rovnic - vektor $\vec{x}$ pro který platí $A\vec{x} = \vec{b}$ se nazývá řešení

Řešitelná soustava rovnic - soust. pro kterou existuje řešení, se nazývá řešitelná, jinak neřešitelná; pokud řešení ex. právě jedno, nazývá se sous. jednoznačně řešitelná; dvě sous. se nazývají ekvivalentní, jestliže mají tutéž množinu řešení

Řetězec zobecněných vlastních vektorů - uspořádán k-tice $h_1, h_2, \dots, h_k$ taková, že $(A - h_1)h_2 = 0, (h_1 - h_2)h_3 = \dots, (h_{k-1} - h_k)h_k = 0$ se nazývá řetězec zobecněných vl. vektorů

Singulární matice - hodnota čtvercové matice se nerovná rádu matice, $\det A = 0$

Skalární součin vektorů - Lineární vektorový prostor nad tělesem komplexních čísel se skalárním součinem se nazývá unitární; skalární součin je zobrazení $V \times V \rightarrow C$ s vlastnostmi 1) $(x, x) \geq 0$, $\forall x \in L$ $(x, x) = 0 \iff x = 0$, 2) $(x, y) = (\bar{y}, x)$, 3) $(\lambda x, y) = \lambda(x, y)$, 4)

$(x+z,y)=(x,y)+(z,y)$; eukleidovský prostor $V \times V \rightarrow R$ splňující vlastnosti: 1) $(x,\lambda y)=\lambda(x,y)$

2) $(x,y+z)=(x,y)+(x,z)$ 3) $(0,x)=(x,0)=0$

Skládání permutací – $\pi(i)=\pi_2(\pi_1(i))$, $\pi=\pi_1 \pi_2=\pi_2 \circ \pi_1$; skládání perm. Není komutativní $\pi_1 \pi_2 \neq \pi_2 \pi_1$

Sloupcový index – Nechť a_{ij} je prvek matice na místě (i,j) , j je sloupcový index

Součet matic – $A=(a_{ij})$, $B=(b_{ij})$ jsou matice téhož typu m/n , potom součet matic $A+B$ je matice $C=(c_{ij})$ typu m/n taková, že $c_{ij}=a_{ij}+b_{ij}$; $A+B=B+A$, $(A+B)+C=A+(B+C)$, $A+0=0+A=A$, $(A+B)^T=A^T+B^T$

Součet vektorů – D1, ke každým dvěma prvkům a,b je jednoznačně určen prvek $a+b$ zvaný součet; S1: $a+b=b+a$; S2: $(a+b)+c=a+(b+c)$; S3: $a+0=0+a=a$; S4: $a+(-a)=(-a)+a=0$;

Součin matic – A je matice m/p , B je p/n , $A \cdot B=C$ typu m/n a platí: $(A+B) \cdot C=AC+BC$; $A \cdot 1=A$; $A \cdot 0=0$; $A \cdot (B \cdot C)=(A \cdot B) \cdot C$; $\lambda \cdot (A \cdot B)=(\lambda \cdot A) \cdot B$; $(A \cdot B)^T=B^T \cdot A^T$; $AB=BA$

Souřadnice prostoru v dané bází ↓

Souřadnice vektoru v dané bází – $b_1 \dots b_n$ je báze, $v \in V$, $v=a_1b_1+a_2b_2+\dots+a_nb_n$ potom koeficienty $a_1 \dots a_n$ se nazývají souřadnice vektoru v bází $b_1 \dots b_n$, $\hat{v}=(a_1, a_2, \dots, a_n)^T$; 1)

souř. Součtu se rovnají součtu souř. 2)souř. λ -násobku se rovnají λ -násobku souř.

Soustava m rovnic o n neznámých – Nechť A je matice typu m/n , $\vec{x}=(x_1, x_2, \dots, x_n)^T$ n-členný, $\vec{b}=(b_1, b_2, \dots, b_n)^T$ m-členný vektor. Potom $A\vec{x}=\vec{b}$ je soustava m lineárních rovnic o n neznámých. Matice A=(a_{ij}) se nazývá matice soustavy, matice A_R=(A| $\vec{b}$) rozšířená matice soustavy, vektor $\vec{x}$ vektor neznámých, vektor $\vec{b}$ vektor pravých stran

Spektrum matic - množina všech vlastních čísel matice A

Stupeň polynomu - Nechť C je těleso komplexních čísel, nechť $a_0, a_1, \dots, a_n \in C$, $a_0 \neq 0$. Funkce $p: C \rightarrow C$ definovaná předpisem $p(x) = a_0x^n + a_1x^{n-1} + \dots + a_{n-1}x + a_n$ se nazývá polynom stupně n. Písemě $st(p) = n$

Stupňovitý tvar matic – trojúhelníková matice, nad nebo pod diagonálu

Sudá permutace – složení sudého počtu transpozic; sudý počet inverzí

Symetrická bilineární forma – bil. F. se nazývá symetrická, jestliže $\psi(x,y)=\psi(y,x) \forall x,y$; Nechť ϕ je sym. Bi. F. na prostoru V. Zobrazení κ: $V \rightarrow R$ definované $\kappa(x)=\phi(x,x)$ se nazývá kvadratická forma; Nechť ψ₁ a ψ₂ jsou sym. Bi.f. takové, že $\psi_1(x,x)=\psi_2(x,x) \forall x \in V$, potom $\psi_1=\psi_2$

Symetrická matice - čtvercová matice nxn, $a_{ij}=a_{ji}$; nechť A je reálná sym. Matice potom platí: všechna vlastní čísla matice A jsou reálná; ke každému vlastnímu číslu existuje reálný vlastní vektor; vlastní vektory příslušné k různým vlastním číslům jsou ortogonální (L); A(reálná sym. Matice), J(Jordanova. diag. matice), T(skládá se z ortogonálních vlast. vektorů); $A=TJT^{-1}$

Transponovaná matice – At j matice transponovaná k matici A jestliže $a_{ij}^T = a_{ji}$, $(A^T)^T=A$, $A^T=A$ právě když je symetrická

Transpozice – permutace, která přehodí 2 prky a ostatní nezmění; Permutace π se nazývá transpozice, jestliže ex. $i \neq j$, $\pi(i)=j$, $\pi(j)=i$ a pro $k \neq i, j$ je $\pi(k)=k$; Každá permutace se dá vyjádřit jako složení konečného počtu transpozic. Transpozice: cyklus délky 2

Triviální lineární kombinace vektorů - vektor $\lambda_1\vec{v}_1 + \lambda_2\vec{v}_2 + \dots + \lambda_k\vec{v}_k$ se nazývá lin.kom. vektorů $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots, \vec{v}_k$, jestliže pro alespoň jeden i je $\lambda_i \neq 0$ potom lin. komb. nazývá netriviální, v opačném případě triviální; všechny koeficienty=0, determinant=0

Unitární prostor - Lineární vektorový prostor nad tělesem komplexních čísel se skalárním součinem se nazývá unitární; 1) $(x,x) \geq 0$, $\forall x \in L$ $(x,x)=0 \iff x=0$, 2)

$(x,y)=(\bar{y},x)$, 3) $(\lambda x,y)=\lambda(x,y)$, 4) $(x+z,y)=(x,y)+(z,y)$

Vedlejší diagonálna matice - Prvky čtvercové matice $a_{1n}, a_{2,n-1}, a_{3,n-2}, \dots, a_{n,1}$ leží na tzv. vedlejší diagonále, ta je tedy tvořena všemi prvky a_{ij} , kde $j = n - i + 1$.

Vedoucí koeficient polynomu - Nechť C je těleso komplexních čísel, nechť $a_0, a_1, \dots, a_n \in C$, $a_0 \neq 0$. Funkce $p: C \rightarrow C$ definovaná předpisem $p(x) = a_0x^n + a_1x^{n-1} + \dots + a_{n-1}x + a_n$ se nazývá polynom stupně n. Písemě $st(p) = n$. Čísla $a_0, a_1, \dots, a_n$ se nazývají koeficienty polynomu, a_0 absolutní člen, a_n vedoucí koeficient

Vektor neznámých - Nechť A je matice typu m/n , $\vec{x}=(x_1, x_2, \dots, x_n)^T$ n-členný,

$\vec{b}=(b_1, b_2, \dots, b_n)^T$ m-členný vektor. Potom $A\vec{x}=\vec{b}$ je soustava m lineárních rovnic o n neznámých. Matice A=(a_{ij}) se nazývá matice soustavy, matice A_R=(A| $\vec{b}$) rozšířená matice soustavy, vektor $\vec{x}$ vektor neznámých, vektor $\vec{b}$ vektor pravých stran

Vektor pravých stran - Nechť A je matice typu m/n , $\vec{x}=(x_1, x_2, \dots, x_n)^T$ n-členný,

$\vec{b}=(b_1, b_2, \dots, b_n)^T$ m-členný vektor. Potom $A\vec{x}=\vec{b}$ je soustava m lineárních rovnic o n neznámých. Matice A=(a_{ij}) se nazývá matice soustavy, matice A_R=(A| $\vec{b}$) rozšířená matice soustavy, vektor $\vec{x}$ vektor neznámých, vektor $\vec{b}$ vektor pravých stran

Vektorový prostor – neprázdná množina L se nazývá lin. vek. prostor nad tělesem T jestliže: D1: pro dva prvky jednoznačně přiřazen součet D2: jednoznačně určen násobek prvku S1: $u+v=w$ (komutativita) S2: $(u+v)+w=u+(v+w)$ (asociativita) S3: exist. nulový prvek $u+0=0+u=u$ S4: exist. opačný prvek $u+(-u)=-(-u)+u=0$ N1:

$(\lambda_1+\lambda_2)u=\lambda_1u+\lambda_2u$ N2: $\lambda_1(u+v)=\lambda_1u+\lambda_1v$ N3: $(\lambda_1\lambda_2)u=\lambda_1(\lambda_2u)$ N4: $1*u=u$

Vlastní číslo matice – kořeny charakteristického polynomu $\det(\lambda I - A) = 0$; λ je vlastní číslo matice A, nenulový vektor h, takový, že $(\lambda_0 I - A)h = 0$ tj. $\lambda_0 h = Ah$ se nazývá vlastní vektor matice; množina všech vlastních čísel matice A se nazývá spektrum matice A

Vlastní vektor matice - λ_0 je vlastní číslo matice A, potom nenulový vektor h takový, že $(\lambda_0 I - A)h = 0$, tj. $\lambda_0 h = Ah$, se nazývá vlastní vektor matice A příslušný vlast. číslu λ_0

Vzdálenost vektorů – Nechť V je prostor s normou, potom číslo $\rho(x,y)=\|x-y\|$ nazýváme vzdálenost vektorů x, y; Nechť V je prostor s normou, potom $1\rho(x,y) \geq 0$; $\rho(x,y)=0 \iff x=y$ 2) $\rho(x,y)=\rho(y,x)$ 3) $\rho(x,y) \leq \rho(x,z) + \rho(z,y)$ 4) $\rho(x+a,y+a) = \rho(x,y)$, 123 metr.prostor Nechť V je prostor s normou, potom $1\rho(x,y) \geq 0$; $\rho(x,y)=0 \iff x=y$

2) $\rho(x,y)=\rho(y,x)$ 3) $\rho(x,y) \leq \rho(x,z) + \rho(z,y)$ 4) $\rho(x+a,y+a) = \rho(x,y)$, 123 metr.prostor

Znaménko permutace - je +1, je-li permutace sudá, -1, je-li permutace lichá

λ-násobek matice - Je-li λ číslo, A = [a_{ij}] matice typu m/n, potom matice typu m/n tvaru $\lambda A = [\lambda a_{ij}]$ se nazývá násobek matice A číslem λ